

अवैध लागूऔषध आपूर्तिमा भारतको अप्रत्यक्ष सहयोग !

भापा(प्रस) । यतिबेला भापा जिल्ला लागूऔषधका लागि देशकै ट्रान्जिट पोइन्ट बनेको छ । भारतबाट आपूर्ति भइरहेको लागूऔषधकै कारण सीमावर्ती भापामा लागूऔषध दुर्व्यसन र कारोबारको समस्या भयावह रूपमा देखिएको हो । नेपालतर्फबाट जति नै कडाइ गरिएपनि भारतले लागूऔषधको अवैध आपूर्ति नरोक्नेसम्म यो समस्या घट्नुको साटो बढ्दै गएको छ । भारतले लागूऔषधको विक्रीवितरण कडाई नगरेर नेपाली युवाहरूलाई दुर्व्यसन र ओसारपसारमा अप्रत्यक्ष रूपमा प्रोत्साहन दिइरहेको नेपाली पक्षको बुझाइ रहेको छ । एक प्रहरी अधिकारीका अनुसार पानीटकी, गलगलिया, खोरीवारीजस्ता बजारहरूमा लागूऔषध किन्न भारतीय प्रहरीले भारतीय नागरिकहरूलाई कडाइ गरेपनि नेपालीहरूलाई केही पनि गर्दैन । त्यही अप्रत्यक्ष सहयोगका कारण दिनहुँ भारतबाट लागूऔषध भापामा

भिन्निने गरेको छ । ओसारपसारमा नेपालीसंगै भारतीय पनि संलग्न देखिएका छन् । भारतीयहरू नेपाललाई लागूऔषधको अखडा बनाउन उद्यत भइरहेको आरोप तीन भारतीय अहिलेसम्मकै ठूलो परिमाणमा प्रतिबन्धित लागूऔषध ब्राउनसुगरसहित पक्राउ परेको घटनाले पुष्टि गरेको छ ।

बराबद गरिएको १९७ ग्राम ८०० मिलिग्राम ब्राउनसुगर अहिलेसम्मकै सबैभन्दा धेरै भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रवक्ता डीएसपी रिजालले बताए ।

मंगलवार दिउँसो १.३० बजेको समयमा भद्रपुर नगरपालिका वडा नं.८ स्थित एयरपोर्ट अगाडी लागूऔषध नियन्त्रण ब्युरो कोटेश्वर काठमाण्डौ, जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापाको इन्टेलिजेन्स टोली र लागूऔषध नियन्त्रण ब्युरो काँकरभिट्टाको

संयुक्त प्रहरी टोलीले भारत पश्चिम बंगाल राज्य दार्जिलिङ जिल्ला नक्सलबारी थाना बस्ने २८ वर्षीया कल्याणी बर्मन र सोही ठाउँ बस्ने २८ वर्षीया राधा सिंहलाई शंका लागेर चेकजाँच गर्दा दुवै जनाको साथबाट १९७ ग्राम ८०० मिलिग्राम ब्राउनसुगर फेला परेको थियो । जसको मूल्य करिब १० लाख रूपैयाँ रहेको बताइएको छ । दुवैलाई नियन्त्रणमा लिई सोधपुछ गर्दा सो ब्राउनसुगर भारत पश्चिम बंगाल राज्य दार्जिलिङ जिल्ला नक्सलबारी थाना बस्ने २४ वर्षीय कल्याण बर्मनको भएको र उनी काँकरभिट्टामा बसेको भनी खुलाएपछि उक्त स्थानमा प्रहरी टोली खटिएर बर्मनलाई समेत नियन्त्रणमा लिएको थियो । ती जनालाई जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापामा राखी थप अनुसन्धान भइरहेको डीएसपी रिजालले जानकारी दिए ।

२०७९-०८० को पीप महिनादेखि भदौ २० गतेसम्म लागूऔषधमा संलग्न २४२ जना पुरुष र २८ जना महिला पक्राउ परेका छन् । त्यस्तै ११ जना भारतीय पुरुष र ४ जना भारतीय महिला पनि समातिएका छन् । त्यस अर्वाधमा १ किलोग्राम, ३७९ ग्राम ३२९ मिलिग्राम ब्राउनसुगर बराबद भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ । त्यस्तै २८ किलो ३५० ग्राम २८० मिलिग्राम गाँजा पनि बराबद भएको छ । लागूऔषधमा संलग्न १६८ जनालाई मुद्धा दर्ता गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका डीएसपी रिजालले बताए ।

भापामा पानीमा डुबेर दुईजनाको मृत्यु

भापा(प्रस) । भापामा पानीमा डुबेर दुईजनाको मृत्यु भएको छ । एकजनाको खोलामा र अर्कोको कुलोमा डुबेर मृत्यु भएको हो । भापा गाउँपालिका ७ स्थित सानो माई खोलामा डुबेर एक व्यक्तिको मृत्यु भएको छ । बुधवार बिहान ८:३० बजेको समयमा भापा गाउँपालिका ७ शिवशान्ति टोल बस्ने अन्दाजी ४० वर्षीय विनोद दाहाल सानो माई खोलामा डुबेर मृत अवस्थामा फेला परेका थिए ।

दाहाललाई खोलामा डुबेको स्थानीयले देखेपछि प्रहरीलाई खबर गरेका थिए । प्रहरीका अनुसार मृतक दाहाल तीन दिनअघि घरबाट हिंडेका थिए । मदरगाछ पूर्व सानो माइको पुलनेर उनको साइकल र टोपी फेला परेको थियो । मृतक दाहालको शव पोस्टमार्टमका लागि पठाएको र घटनाको बारेमा थप अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ । त्यस्तै बुद्धशान्तिमा कुलोमा डुबेर एक

जनाको मृत्यु भएको छ । मृत्यु हुनेमा बुद्धशान्ति गाउँपालिका- २ निवासी १९ वर्षीय मनोज तामाङ रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापाले जनाएको छ ।

मंगलवार दिउँसो ४.२५ बजे बुद्धशान्ति-१ स्थित विरीड खोलाबाट निकालिएको पक्की कुलोमा मनोज तामाङ, वडा नं २ का २० वर्षीय रोशन मगर, १८ वर्षीय प्रशान्त दर्जा, अर्जुनधारा ९ बस्ने १७ वर्षीय

संजय सिवा नुहाउन गएका थिए । त्यसक्रममा तामाङ १ किलोमिटर दक्षिणपट्टी डुबिरहेको अवस्थामा बाटोमा हिंडुल गर्ने स्थानीयले देखेर प्रहरीलाई खबर गरेका थिए । तामाङलाई उपचारको लागि बीएण्डसी अस्पताल बिरतामोड पठाएकोमा बाटोमा नै मृत्यु भएको थियो । शवलाई धरानामा पोस्टमार्टम गरी मृतकका बुवा तिर्थबहादुर तामाङले बुझिलेको प्रहरीले जनाएको छ ।

घरबारविहीन तामाङको घर बन्न थाल्यो

भापा(प्रस) । आफ्नै नामबाट ज्ञानेचोक नामकरण गरिएको ज्ञानबहादुर तामाङ अहिले घरबारविहीन भएका छन् । कुनै बेला एक विगाहा जमिनका मालिक रहेका भद्रपुर- ३ निवासी तामाङ आफ्नो कान्छी श्रीमतीसहित लामो समयदेखि अन्यको जमिनमा बनाइएको भुपडीमा कठक जीवन बिताउँदै आएका छन् । शहरको रूपमा विकसित हुँदै गएको ज्ञानेचोक जस्तो ठाउँमा करोडौं मूल्य बराबरको जमिन भएका तामाङ दम्पति अहिले घरबारविहीन भई दयनीय अवस्थामा पुगेको देखेर रिजन रिबर्थ फाउन्डेसन, तामाङ दम्पतिको सहयोगमा जुटेका छन् । फाउन्डेसन सञ्चालक सञ्जय भुईमाली र भावना क्षेत्री भुईमालीले तामाङ दम्पतिको

लागि छुट्टै आवास निर्माण गर्ने अभियानमा जुटेका हुन् । बुधवार श्रीकृष्ण जन्माष्टमीको अवसर पारेर फाउन्डेसनले ज्ञानबहादुर तामाङको दुई कोठे आवासको शिलान्यास गरेको छ । सो आवास निर्माणको शिलान्यास कोशी प्रदेश सांसद भूमिप्रसाद राजवंशी र भद्रपुर ५ नम्बर वडा अध्यक्ष बन्धु कार्कीले संयुक्त रूपमा गरेका हुन् । स्व. लक्ष्मीसिंह

राजपूतले भद्रपुर- ५ स्थित मेची किनार छेउ रहेको नगरपालिकाको एक कट्टा ऐलानी जमिन प्राप्त गरेका थिए । त्यहीबाट पाँच धुर जमिन उनका छोरा भीमासिंह राजपूतले आफ्नो बुबाको स्मृतिमा ज्ञानबहादुर तामाङलाई दिने घोषणा गरेका छन् । सोही जमिनमा तामाङ दम्पतिको लागि आवास निर्माण सुरु गरिएको फाउन्डेसन सञ्चालक सञ्जय भुईमालीले जानकारी

दिए । आवास निर्माणका लागि चार लाख रूपैयाँ बढी खर्च लाग्ने छ ।

विभिन्न दाता र सहयोगी हातहरूबाट डेढ लाख रूपैयाँ सङ्कलन भएर आवास निर्माण थालिएको बताउँदै सञ्चालक भुईमालीले भने, 'अब थप रकम जुटाउनु छ, विभिन्न दाताहरूले सहयोग गर्ने आश्वासन र प्रतिबद्धता समेत जनाउनु भएको छ ।' सो आवाज दसैँअघि बनाएर हस्तान्तरण गर्ने अभियानमा आफूहरू लागिपरेको उनको भनाई छ । शिलान्यास कार्यक्रममा बोल्दै प्रदेश सांसद राजवंशीले ज्ञानबहादुरको आवास निर्माणमा सक्दो सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता जनाएका छन् । त्यस्तै वडा अध्यक्ष कार्कीले बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

<p>डा. विकाश जैशी, MD, DM बरिष्ठ विशेषज्ञ - कलेजी हिल्वर । पी. स्नाइकि. अस्पताल चिकित्सक, डेप्युटि चिकित्सक, रोग सञ्चालक, प्रत्येक अस्पतालको अतिरिक्त अस्पताल, काठमाडौं</p>	<p>डा. प्रेम ब. शाही, MS, FISS प्रमुख विशेषज्ञ - हाडजोर्नी बन्ना तथा नेरुदण्ड सृजन सञ्चालक, दैनिक सेवा</p>	<p>प्रा. डा. अरुण सेढाई, MD, DM प्रमुख विशेषज्ञ - नजोला (मिडिसी), पिसन रोग तथा नजोला प्रत्यारोपण चिकित्सक सञ्चालक, प्रत्येक अस्पताल चिकित्सक</p>
<p>डा. दिपायन पाण्डे, MD विशेषज्ञ - रक्त रोग, रोग, रोग सञ्चालक, प्रत्येक अस्पताल</p>	<p>डा. हरिशंकर प्र. यादव, MD, FIEM विशेषज्ञ - आन्तरिक रोग, रोग, रोग सञ्चालक, दैनिक सेवा</p>	<p>प्रा. डा. गौरवराज ढकाल, MS, FISS प्रमुख विशेषज्ञ - नेरुदण्ड (स्पान्डा), अन्तःकर्मर, बन्ना हाड रोग/सृजन सञ्चालक, प्रत्येक अस्पताल चिकित्सक</p>
<p>डा. आलोक झा, MD विशेषज्ञ - सामयिक बन्ना रोग (बाल तथा किशोर्) नर्वाणिकरोग सञ्चालक, प्रत्येक अस्पतालको चिकित्सक</p>	<p>डा. धिरज ताम्राकार, MD विशेषज्ञ - आन्तरिक रोग, रोग, रोग सञ्चालक, दैनिक सेवा</p>	<p>डा. धर्मागत भट्टराई, MD, DM प्रमुख विशेषज्ञ - बन्ना रोग, रोग, रोग (उच्च रोग) सञ्चालक, प्रत्येक अस्पताल चिकित्सक</p>
<p>डा. केशव कु. मण्डल, MD विशेषज्ञ - आन्तरिक रोग तथा बाल रोग सञ्चालक, दैनिक सेवा</p>	<p>डा. धिरज गिरी, MS विशेषज्ञ - सक्क, कान, घाँटी, टाउको रोग सञ्चालक, दैनिक सेवा</p>	<p>डा. विवेक कट्टेल, MD, FRCI प्रमुख विशेषज्ञ - बन्ना रोग तथा (सुरिक रोग), जोर्नी रोग सञ्चालक, प्रत्येक अस्पताल चिकित्सक</p>

जिवनरक्षा पोलिक्लिनिक
 एण्ड डायग्नोस्टिक सेन्टर प्रा. लि.
 बिरतामोड ४, भद्रपुर-२, गण्डा (व्यागाहा) रोड, अञ्चल।
 जाबकारीका लागि सञ्चालक
 023-531242/023-591566
 ट्यागोर्नाटि क्याम्प/मिडिसी एक्स-रे/किडनी/रोसापी/ विशेषज्ञ औ. पि. डि.
 हेल्थ ट्यागोर्नाटि/केन्टल/किडनल एक्स-रे
 9817094601

श्रीलंका एसिया कपको सुपर फोरमा

सर्वाधिक ६५ रन बनाएपनि त्यो जितका लागि पर्याप्त हुन सकेन । श्रीलंकाका कसुन रजिथाले ४ विकेट लिए । दुनिथ वेलालेगे र धनन्जय डि सिल्भाले समान दुई विकेट लिए । त्यसअघि लाहोरमा टस जितेर पहिला ब्याटिङ गरेको श्रीलंकाले निर्धारित ५० ओभरमा ८ विकेट गुमाउँदै २ सय ९१ रन बनाएको थियो । श्रीलंकाका कुशल मेन्डिसले सर्वाधिक ९२ रन बनाए । अफगानिस्तानका गुलबदीन नाइबले ४ विकेट लिए । राशिद खानले २ विकेट लिए । समूह 'ए' बाट पाकिस्तान शीर्ष र भारत दोस्रो स्थानमा रहँदै सुपर फोरमा पुगिसकेका छन् । समूह 'बी' बाट श्रीलंका शीर्ष र बंगलादेश दोस्रो स्थानमा रहँदै सुपर फोरमा पुगे । सुपर फोरमा खेल बुधवारदेखि सुरु भएका छन् ।

एजेन्सी । एसिया कप क्रिकेटमा मंगलवार राति सम्पन्न रोमाञ्चक खेलमा अफगानिस्तानलाई २ रनले हराउँदै श्रीलंका सुपर फोरमा पुगेको छ । समूह 'बी' बाट अपराजित रहँदै श्रीलंका सुपर फोरमा पुगेको हो । हारसँगै अफगानिस्तान बाहिरिएको छ । जितको लागि २ सय ९२ रनको लक्ष्य पछ्याएको अफगानिस्तान ३७ ओभर ४ बलमा २ सय ८९ रनमा अलआउट भयो । यो लक्ष्य अफगानिस्तानले ३७

ओभर १ बलमा पुरा गरेको भए सुपर फोरमा पुगे थियो । त्यस्तै नियम अनुसार बाँकी तीन बलमा एक छक्का हान्न सकेमा पनि अफगानिस्तान सुपर फोरमा पुग्न सक्ने अवस्था थियो । तर दोस्रो र तेस्रो बल डट भयो । चौथो बलमा फारुकी एलबीडब्लू आउट भएपछि श्रीलंका विजयी भयो । त्यसअघि मुजिब उर रहमान आउट भएपछि अफगानिस्तान दबावमा परेको थियो । अफगानिस्तानका मोहम्मद नाबीले

कोशीमा बेपत्ता डा. कोइरालाको शव भेटियो

भ्रूपा(प्रस) । कोशीमा बेपत्ता भ्रूपा दमक १ का डा. प्रज्वल कोइराला १० दिनपछि मृत अवस्थामा फेला परेका छन् । सुनसरीको बराहक्षेत्र नगरपालिका वडा नं. २ को कोशीको भंगालो छुटेर टापी बनेको क्षेत्रमा माछा मार्ने व्यक्तिले शव देखेर प्रहरीलाई खबर गरेका थिए । पछि शव गए हेर्दा डा. कोइरालाको फोटोसँग मिल्दोजुल्दो भएको विपद व्यवस्थापनमा कार्य गर्दै आएका सुरक्षा बेस क्याम्प चतराका

इन्चार्ज सशस्त्र प्रहरी निरीक्षक देवेन्द्र रोक्काले जानकारी दिए । उनका अनुसार मंगलवार दिउँसो साढे ४ बजेतिर खबर आएपछि विपद व्यवस्थापनमा खर्चित टोली पुगेर शव ल्याउँदा साँझ ६ बजेको थियो । शव धरानको बीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा पोस्टमार्टमका लागि पठाइएको थियो । डा. कोइराला अधिल्लो आइतवार बेलुकी ड्युटी सकेर हिडेका थिए । बेपत्ता भएको भोलिपल्ट भदौ ११ गते उनको सवारीसाधन चतराको पुलपारी फेला परेको थियो । गाडी राखेको क्षेत्रमा लगाइएको सीसीटीभी क्यामेरा फुटेजमा उनी चतराको पुलमा यताउता गरेको र खोला

सर्पको टोकाइबाट सुत्केर 'सहित दुई महिलाको मृत्यु

भापा(प्रस) । रुकुम पश्चिममा सर्पको टोकाइबाट सुत्केरीसहित दुई महिलाको मृत्यु भएको छ । जिल्लाको चौरजहारी नगरपालिका-१३ रातामाटाकी २२ वर्षीया सुत्केरी विनिता ओली विष्ट र जिल्लाको सानीभेरी गाउँपालिका-१ जगल गाउँकी ६१ वर्षीया गङ्गी पुनको मृत्यु भएको हो । सुत्केरी २२ वर्षीया विष्टलाई मङ्गलबार दिउँसो बारीमा गाईवस्तुलाई घाँस काट्ने क्रममा सर्पले टोकेको थियो । सोही राति विष्टले छोरीलाई जन्म दिएकी थिइन् । सुत्केरीको रक्तश्राव नरोकिएपछि उपचारका लागि चौरजहारी अस्पताल लगेको थियो । सर्पको विष शरीरमा फैलिएको

र रक्तश्रावका कारण आज बिहान मृत्यु भएको चौरजहारी अस्पतालका प्रशासक डिलबहादुर गिरीले बताए । शिशुको पनि अवस्था गम्भीर रहेकाले रेफर गर्न लागिएको अस्पतालले जनाएको छ । शिशु जन्मेन अवधि कात्तिक महिना भए पनि समय नपुग्दै शिशुको जन्म भएको थियो । गङ्गी पुनलाई भने सर्पले भदौ ४ गते नै टोकेको थियो । सर्पले टोकेपछि पुनलाई चौरजहारी अस्पताल हुँदै प्रादेशिक अस्पताल सुर्खेत पुऱ्याइएको थियो । अस्पतालबाट गाउँमै उपचार गर्ने भनेर परिवारले घर ल्याएको चार दिनपछि पुनको घरमै मृत्यु भएको वडाध्यक्ष टेकबहादुर पुनले बताए ।

आज दधिकाद पर्व

भापा(प्रस) । दधिकाद नेपालको पूर्वी तराईमा बसोबास गर्ने आदिवासी समुदाय राजवंशी, गन्गाई, ताजपुरिया जातिले मनाउँदै आएको धार्मिक एवम् सांस्कृतिक पर्व हो । भापा, मोरङ र सुनसरी जिल्लाका आदिवासी समुदायले श्रीकृष्ण जन्माष्टमीको भोलिपल्ट दधिकाद पर्व मनाउँछन् । दधिकाद खेल खेलाउँदा आफ्नो मनले चाहेको पुग्ने जनविश्वास छ । भगवान कृष्णले दही चोरेर खाने र दहीको हिलोमा खेल्ने बानी भएको हुँदा अहिले माटोको हिलोलाई नै दही मानी खेल्ने गरिन्छ । मनाउने तरिका भापा जिल्लाका राजवंशी समुदायका मानिसहरूले विभिन्न कार्यक्रमको आयोजना गरी दधिकाद पर्व मनाउँदै

छन । हरेक वर्ष कृष्णजन्माष्टमीको भोलिपल्ट वा नवमीका दिन राजवंशी समुदायले यो पर्व मनाउँदै आएका छन् । दधिकाद पर्व भापाको गौरादह, खजुरगाछी, शिवगञ्ज, दुवागढी तथा मेचीनगर नगरपालिका लगायतका स्थानमा बसोबास गर्दै आएका राजवंशी समुदायले आयोजना गरेका छन् । ती ठाउँका राजवंशी समुदायले भजन किर्तन गर्दै तेल दलेको चिल्लो बाँसमाथि चढेर पोको फुकाउने, हिलो दलेर नरिवल खोस्ने, हाँडी फुटाएर पुस्कार जित्ने प्रतियोगितात्मक खेलकुदलगायत एक आपसमा हिलो दलादल गरेर यो पर्व मनाउँछन् । भगवान श्रीकृष्णको जन्म भएको खुशीयालीमा नवमीका दिन

राजवंशी समुदायले एक अर्कामा हिलो दलेर यो पर्व मनाउने किंबदन्ती रहि आएको छ । खासगरि दधिकाद भनेको दहीको हिलो भने पनि दही नपाएको कारण माटोको हिलो बनाई एक अर्कामा ह्यायादै रमाउने गर्ने गरेको बताइन्छ । त्यही हिलोमा एउटा नरिवल राखिन्छ । दुईवटा समूह बनाइएको हुन्छ । एक समूह कृष्ण मन्दिरमा नरिवल चढाउन जान्छ तर अर्को समूहले रोक्ने प्रयास गर्दछ र यही बेलामा निकै घम्साघम्सी चल्छ । यही पर्वको अवसर पारेर धेरै ठाउँहरूमा राजवंशी समुदायले कृष्ण मन्दिरहरूमा गरी जाग्राम गरेर त्यसको भोलिपल्ट दधिकाद पर्वको अवसरमा विविध कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने गर्दछन् ।

घरबारविहीन...

पनि आवास निर्माणमा आवश्यक खनालगायतले बोलेका थिए । सरसहयोग गर्ने बताए । कार्यक्रममा वडा सदस्य जेष्ठमल ठाकुर, भापा उद्योग वाणिज्य संघका विशिष्ट सदस्य खडक लिम्बू, युवा नागरिक

समाज भद्रपुरका अध्यक्ष प्रेम खनालगायतले बोलेका थिए । स्वागत मन्तव्य फाउन्डेसनका सञ्चालक भावना क्षेत्रीले राखेको कार्यक्रमको सञ्चालन कला राईले गरेकी थिइन् ।

कर्तव्य मुद्दामा फरार खरेल ११ वर्षपछि पक्राउ

भापा(प्रस) । कर्तव्य गरी फरार रहेका मेचीनगर १० बस्ने ५६ वर्षीय नरेन्द्र बन्ने देबेन्द्र खरेल पक्राउ परेका छन् ।

जिल्ला अदालतबाट मिति २०६९ असोज १८ गते भएको फैसलाले २० वर्ष कैद सजाय सुनाइएको थियो । त्यस्तै उच्च अदालत विराटनगर इलाम इजलासले मिति २०७८ वैशाख १३ गते सोही फैसलालाई सदर गर्ने फैसला गरी पाँचथर जिल्ला अदालतबाट भापा जिल्ला अदालतमा लगत प्राप्त भई भापा जिल्ला अदालतको लगत नं.२७१४ मा लगत कायम भएका खरेललाई पक्राउ गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रवक्ता डीएसपी खगेन्द्रप्रसाद रिजालले बताए ।

उनलाई प्रतिवेदनका साथ भापा जिल्ला अदालत चन्द्रगढीमा उपस्थित गराइ अदालतको आदेशले कैद भुक्तानको लागि भापा कारागार पठाइएको डीएसपी रिजालले जानकारी दिए ।

उनलाई पूर्णकालिन दस्ता भापाद्वारा मंगलवार पक्राउ गरिएको हो । कृष्णकुमार राईको जाहेरीले कर्तव्य ज्ञान मुद्दामा खरेललाई पाँचथर

इलामको रेडहर्षले जित्यो ताप्लेजुड गोल्डकप

ताप्लेजुड(प्रस) । रेडहर्ष फुटबल क्लब इलामले फुडलिङमा आयोजित प्रथम ताप्लेजुड गोल्डकप अन्तर्राष्ट्रिय आमन्त्रण फुटबल प्रतियोगिताको उपाधि जितेको छ । बुधवार भएको फाइनल खेलमा

बस्नेतले गरेको गोल नै निर्णायक बन्यो । खेलको ३१औँ मिनेटमा पाएको फ्रिकिकमा इलामले अग्रता लिएको थियो । खेल अवधिभर थप कुनै गोल भएन । खेलको म्यान अफ दी म्याच पनि इलामकै

प्रतियोगिताको उत्कृष्ट खेलाडी बन्दै नगद १० हजार र ट्रफी पाउँदा इलामकै आशिष राई सर्वाधिक गोलकर्ता, उत्कृष्ट प्रशिक्षक छिरिङ पासाल शेर्पा भए । उनीहरूले जनही नगद ७ हजार पाए ।

यसैगरी, इटहरीका रोहन कार्की बेस्ट मिडफिल्डर र इटहरीकै रमेश राजवंशी बेस्ट डिफेन्स बन्दै जनही नगद ७ हजार पाउन सफल भए । च्याम्पियन बनेको इलामको रेडहर्ष एफसीले नगद ३ लाख ११ हजारसहित ट्रफी पायो भने उपविजेता बनेको इटहरीले नगद १ लाख ५१ हजार र ट्रफीमा चित्त बुझाएको छ । विजेता तथा उपविजेतालाई प्रतिनिधि सभा सदस्य लीलादेवी बोखिमलगायतले पुरस्कार तथा ट्रफी वितरण गरेका थिए ।

इटहरीको जुट विकास खेलकुद एकाडेमीलाई पराजित गरी इलामले उपाधि रक्षा गरेको हो । भानुजन माविको खेलमैदानमा भएको खेलमा इलामका लागि शरण

शरण बस्नेत भए । उनले नगद ५ हजार पाएका छन् । यस्तै, इलामकै गोलरक्षक विवेक मगर उत्कृष्ट बन्दै नगद ७ हजार पाउन सफल भए । इलामका छिरिङ गुरुङ

प्रादेशिक अस्पतालको मेसुमा डा. खड्का नियुक्त

भद्रपुर(प्रस) । प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुरको मेडिकल सुपरिटेन्डेन्टमा डाक्टर रामबाबु खड्का नियुक्त भएका छन् । वरिष्ठ कन्सल्टन्ट सर्जन डा.खड्कालाई कोशी प्रदेशको

मुख्यमन्त्री कार्यालयले हाललाई निमित्त मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट नियुक्त गरेको हो । सोही अस्पतालमा कार्यरत डा. खड्कालाई मेसुमा नियुक्त गरेको पत्र मंगलवार प्राप्त भएको जनाइएको छ । भद्रपुर-१० चन्द्रगढी निवासी डा. खड्का चर्चित सर्जन हुन् ।

कक्षा १२ को पूरक परीक्षाको समयतालिका परिवर्तन

भापा(प्रस) । राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय (कक्षा ११/१२) ले कक्षा १२ को ग्रेडवृद्धि (पूरक) परीक्षाको समयतालिका विशेष कारणले परिवर्तन भएको जनाएको छ ।

(पूरक) परीक्षा असोज ९ गते मङ्गलवार र १० गते बुधवार हुने जनाएको हो । परीक्षा बिहान ११ बजेदेखि २ बजेसम्म सञ्चालन हुने उक्त सूचनामा जनाएको छ । विसं २०८० को कक्षा १२ को ग्रेडवृद्धि परीक्षामा सहभागी हुनका लागि यही भदौ २२ गतेभित्र बोर्डको खातामा परीक्षा शुल्कबापत प्रति विद्यार्थी रु. ६०० का दरले हुन आउने रकम बुझाइसक्नुपर्ने जनाइएको छ ।

यसैगरी, उक्त अर्वाधिभ्रत रकम जम्मा गर्न छुट भएका विद्यार्थीका लागि यही भदौ २९ गते विलम्ब शुल्कसहितको रकम प्रति विद्यार्थी रु. एक हजार दुई सय बुझाएर सम्बन्धित विद्यालयमार्फत भदौ ३१ गते कार्यालय समयभित्र बोर्डका सम्बन्धित कार्यालयमा रकम जम्मा गरेको भौचरसहित आवेदन फाराम बुझाइसक्नुपर्ने समेत उक्त सूचनामा उल्लेख गरिएको छ ।

कांग्रेस सहमहामन्त्री यादवमाथि सांघातिक आक्रमण

भापा(प्रस) । नेपाली कांग्रेसका सहमहामन्त्री महेन्द्र यादवमाथि सांघातिक आक्रमण भएको छ । काठमाडौँको रिपोर्टर्स क्लबमा भएको कार्यक्रमबाट बाहिरिने क्रममा यादवमाथि धारिलो हतियारले आक्रमण गरेको प्रत्यक्षदर्शीले

बताएका छन् । उनीमाथि खुकुरी हानेको आरोपमा श्यामबहादुर सापकोटालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको काठमाडौँ प्रहरी प्रमुख भुपेन्द्र खत्रीले जानकारी दिए । यादवलाई उपचारका लागि ट्रमा सेन्टरमा लगेको छ ।

नेपाल महिला संघलाई पूर्णता

बिर्तामोड(प्रस) । नेपाल महिला संघ भापाको तदर्थ समितिले पूर्णता पाएको छ । नेपाली कांग्रेस जिल्ला कार्यालय बिर्तामोडमा बुधवार सम्पन्न नेपाली कांग्रेस केन्द्रीय सदस्य सुशिला ढकाल आचार्य र पार्टीका पदाधिकारी एवं महिला संघका प्रतिनिधिहरूको संयुक्त भेलाको ३१ सदस्यीय तदर्थ समिति गठन गरेको हो । यसअघि नेपाल महिला संघ केन्द्रीय समितिले टिका सिटौला मैनालीलाई नेपाल महिला संघ भापाको अध्यक्षमा मनोनित गरेको थियो । मैनालीको अध्यक्षतामा

गठित समितिको उपाध्यक्षमा शर्मिला अधिकारी र नीताली राजवंशी, सचिवमा उर्मिला ढकाल पोखरेल र बर्षा श्रेष्ठ, सहसचिवमा गिता ओडारी र मिता सिटौला, कोषाध्यक्षमा निर्मला कार्की मैनाली रहेका छन् । समितिको सदस्यहरूमा रेखा अधिकारी, एनजला प्रधान, हरिमाया सुवेदी, लक्ष्मी पौड्याल, कमला श्रेष्ठ, सिता सुवेदी बास्कोटा, अनुपमा आचार्य, कोशी राई, कञ्चन सिटौला, यामकुमारी (मिता) नेम्बाङ, शिला खड्का, कोकिला खनाल, समता कार्की

दाहाल, भुमरी हेमरम, सिर्जना बस्नेत, विष्णु उप्रेती, बसुन्धरा थपलिया, सुमिता आचार्य, यसोदा भट्टराई, निर्मला रिमाल, गिता अधिकारी, शान्ता दाहाल र सन्जु थापा रहेका छन् । नवगठित समितिलाई नेपाली कांग्रेस केन्द्रीय सदस्य सुशिला ढकाल आचार्य, भापा सभापति देउकुमार श्रेवे, उपसभापति शेवबहादुर भट्टराई र केशवराज पाण्डे, सचिव कृष्ण हुमागाई, सहसचिव कमल भण्डारीलगायतले बधाई दिँदै सफल र रचनात्मक कार्यकालको शुभकामना दिएका थिए ।

सम्पादकीय

एन्टिबायोटिक कम गरौं

अहिले प्रतिजैविक औषधि अर्थात् एन्टिबायोटिकको प्रयोग बढ्दै गएको छ । सामान्य सञ्चो नहुँदा पनि धेरै डोजको एन्टिबायोटिक सेवन वा प्रयोग गर्दै अरु बेला सामान्य औषधिपनि काम नगर्ने हुँदै गइरहेको छ । त्यस्तो अवस्थालाई एन्टिबायोटिक्स रेसिस्टेन्स भनिन्छ । पछिल्लो समय मानिसको मृत्युको मुख्य कारण असाध्य रोगहरूमात्रै नभई एन्टिबायोटिक्स रेजिस्टेन्स पनि हुन थालेको विश्व स्वास्थ्य संगठनकै भनाइ छ । औषधिहरूको जथाभावी सेवनबाट मात्रै मानव शरीरमा एन्टिबायोटिक्स प्रवेश गर्दैन । अर्को माध्यम खाना हो ।

दूध र मासुजस्ता खाद्यपदार्थबाट समेत मानव शरीरमा एन्टिबायोटिक्स प्रवेश भइरहेको छ । व्यावसायिक रूपमा कुखुरापालन गर्दा कुखुरालाई रोगबाट बचाउन र रोग नलागोस् भनेर एन्टिबायोटिक्स दिने गरिन्छ । अर्कोतिर दानामै समेत एन्टिबायोटिक्स हुन्छ र त्यो कुखुरा वा गाईभैसीलाई खुवाउँदा तिनको शरीरमा जान्छ । अनि फेरि मासु र दूध हुँदै मानव शरीरमा आउँछ । दूध र मासुकै परीक्षणबाट तिनमा एन्टिबायोटिक्सको अवशेष भेटिएको छ । अर्कोतिर एन्टिबायोटिक्सको आयातको बढ्दो मात्राले पनि यसको प्रयोग दशौंछ । सन् २०२० मा ७ हजार २ सय किलो एमोक्सिसिलिन नामको एन्टिबायोटिक नेपाल आयात भएको थियो, जब कि पाँच वर्षअघि त्यसको आधामात्रै आयात हुन्थ्यो । कुखुरा, गाई, बंगुरहुँदै अचेल बाख्रापालनमा पनि एन्टिबायोटिक्स प्रयोग हुन थालेको राष्ट्रिय पशु स्वास्थ्य अनुसन्धान केन्द्रकै विज्ञहरू बताउँछन् ।

जलवायु परिवर्तनका कारण पशुपन्छीको स्वास्थ्यमा पनि नकारात्मक असर पर्दै गएको छ र तिनको स्वास्थ्योपचारमा एन्टिबायोटिक्सको प्रयोग बढ्दै गएको छ । खासमा खुनेलोको उपचार गर्न एन्टिबायोटिक्स प्रयोग गरिएको गाईको दूध केही दिन खानु हुँदैन । एन्टिबायोटिक्स दिइएका कुखुरा पनि दुई साताजस्तो पछि मात्रै मासुका लागि प्रयोग गरिनुपर्छ । तर नेपालका डेरीहरूमा दूधमा एन्टिबायोटिक्सको अवशेष जाँच्ने विधि प्रयोग गरिन्छ । जुन गरिनुपर्छ । मासु तथा दूध हरेकमा एन्टिबायोटिक्सको अवशेष शून्य रहेको सुनिश्चितता गर्ने विधि बसाल्न राज्यले नियमन कडा गर्नुपर्छ । त्यस्तो विधि बसाल्नुपर्छ । उपभोक्ता सचेत हुनुपर्ने त छँदैछ । तर जथाभावी भइरहन दिने हो भने यसले हिलोचाँडो भयावह सिर्जना गर्ने नै छ ।

• शिरीषवल्लभ प्रधान

श्रीकृष्णले महाभारत युद्धको पूर्वसन्ध्यामा कुरुक्षेत्रको रणभूमिमा सर्वश्रेष्ठ धनुर्धारी अर्जुनलाई पात्र बनाई मनुष्य मात्रको कल्याणको निमित्त दिएका उपदेशको संग्रह भगवद्गीता आध्यात्मिक दृष्टिले मात्र नभई सामाजिक, मनोवैज्ञानिक, एवं व्यावहारिक दृष्टिकोणले पनि एक महत्त्वपूर्ण ग्रन्थ मानिन्छ ।

अठार अध्यायमा विभक्त सात सय श्लोकमा वर्णित गीताका अमृतवाणी अहिले मानिसले पृथ्वी, आकाश, चन्द्रमालगायत विविध क्षेत्रमा विजय हासिल गर्दै विज्ञान र प्रविधिको क्षेत्रमा मानवीय प्रयास उच्चतम बिन्दुमा पुगेको अवस्थामा समेत समयसापेक्ष तथा सान्दर्भिक मान्न सकिन्छ । श्रीकृष्ण द्वैपायन अर्थात् वेदव्यासद्वारा लिपिबद्ध गरिएको गीता अर्थात् ईश्वरको गीत चारै वेद एवं उपनिषद्हरूको सार हो । भनिन्छ, श्रीकृष्णरूपी ग्वालाले चारवेदरूपी चौपाया गाई, अर्जुनरूपी बाच्छोलाई पात्र बनाएर गीताका रूपमा अमृतमय दूध दुहेर सम्पूर्ण मानव समुदायको निमित्त उपलब्ध गराएका हुन् । गीताको महत्त्व दसौंछ महात्मा गांधीले भनेका छन्- जब कुनै समय मलाई केही कुरामा संशय हुन्छ र अनुहारमा चिन्ताका रेखा देखिन थाल्छन् र आशाको एउटा पनि किरण देखिँदैन, तब म भगवद्गीता पढ्छु । त्यसमा एउटा त्यस्तो श्लोक फेला पर्छ, जसले मलाई दुःखको क्षणमा पनि हर्षित तुल्याइदिन्छ र मेरो अनुहारमा मुस्कानका रेखाहरू देखापर्न थाल्छन् ।

यहाँ गीताबाट हामीले पाउन सक्ने केही प्रेरणा तथा शिक्षाका बारेमा शङ्कराचार्यमा आधारित भई बुँदागत विश्लेषण गर्ने प्रयास गरिन्छ ।

मानिसलाई गलत कार्य गर्न कसले प्रेरित गर्छ ?

गीतामा ज्ञान, कर्म र भक्तिका बारे मात्र होइन, मानिसको मनोविज्ञानबारे पनि निकै रहस्यपूर्ण तथा गहन कुरा उल्लिखित छन् । अर्जुनले श्रीकृष्णलाई प्रश्न गर्छन्, मानिस किन नचाहँदा, नचाहँदै पनि कसैले बलपूर्वक लगाए जस्तै गलत कार्य गर्न प्रवृत्त हुन्छन् ? (गीता ३।३६)

वास्तवमा हाम्रो मन कतिपय अवस्थामा आफ्नो अधीनमा हुँदैन । हामीले कुनै कार्य खराब वा हानिकारक छ भन्ने थाहा हुँदै हुँदै पनि त्यसलाई रोक्न सकिरहेका हुँदैनौं । यसको समाधानका उपाय पनि गीतामा पाइन्छ । श्रीकृष्ण भन्छन्, मानिसले इन्द्रियका विषय जस्तै सुगन्ध, सुन्दर दृश्य, मधुरो आवाज आदिबारे निरन्तर चिन्तन गरिरहेमा ती विषयप्रति उसको आशांक्ति उत्पन्न हुन्छ, आशांक्ति गर्दा कामना वा इच्छा उत्पन्न हुन्छ र त्यो इच्छा पूर्ति गर्ने क्रममा कतेबाट बाधा, अवरोध आएमा क्रोध उत्पन्न हुन्छ अनि क्रोधले गर्दा कर्तव्य, अकर्तव्यको विवेक नष्ट हुन्छ अर्थात् कुन सही र कुन गलत भन्ने कुराको ज्ञान नष्ट उसको बुद्धि भ्रष्ट हुन्छ र त्यसले मानिसलाई पतन गराउँछ । (गीता २।२२, ६३, ६४) तसर्थ राम्रो नतिजा चाहने मानिसले राम्रो कुराको मात्र चिन्तन गर्नुपर्छ, खराब कुराको चिन्तन गरेमा त्यसले मानिसको पतन गराउँछ । यसरी हामीले पूर्वकालमा गरेको चिन्तनले हाम्रो मनलाई अनुबन्धित बनाएको हुन्छ, त्यही अनुरूप व्यवहार गर्न हामी बाध्य हुन्छौं ।

शरीर नचलाइकन मनले कामना गर्नु पनि कर्म नै हो

गीताका अनुसार हातखुट्टा आदि कर्मन्द्रीयले गरेका क्रियाकलापलाई मात्र कर्म भनिँदैन मनद्वारा गरिने कामना वा चिन्तनलाई पनि कर्म नै मानिएको छ, जसबाट हामीलाई खराब, असल फल प्राप्त हुन्छ ।

श्रीकृष्ण भन्छन्, 'जो मानिस हातखुट्टा बाँधेर बस्छन्, तर इन्द्रियहरूले विषय भोगको चिन्तन गरिरहन्छ, त्यस्तो मानिस ढोंगी हो । जो मानिस हातखुट्टा नचलाइकन

गीताको व्यावहारिक तथा मनोवैज्ञानिक पक्ष

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

कर्मयोगी र साधारण मानिसबीच भेद दसौंछ श्रीकृष्ण भन्छन्, बुद्धिमान् मानिस कर्ममा अकर्म देख्छन् र अकर्ममा कर्म देख्छन् । भनुको तात्पर्य कर्मले केवल शारीरिक क्रियाशीलतालाई मात्र जनाउँदैन शरीर नचलाए पनि मानिसको मनले कामना गरिरहन्छ भने त्यसले कर्म गरेको ठहर्छ । आत्मज्ञानीले साधारण मानिसले कर्म नगर्दा पनि कर्मको चिन्तन गरिरहेदा त्यहाँ कर्म देख्छन् । तर जो ज्ञानी छ, उसमा अहङ्कारको अभाव हुने हुँदा ऊ शारीरिक रूपमा क्रियाशील हुँदा पनि मन शान्त हुन्छ । उसले केही गरेको ठहर्दैन र ऊ त्यस कर्मफलको भागीदार हुँदैन । तर सामान्य मानिसले त्यस प्रकारको अकर्ममा पनि कर्म देखिरहेको हुन्छ । (गीता ४।१८)

आफूलाई शरीर ठान्नु नै दुःखको कारण गीतामा श्रीकृष्ण भन्छन्, 'नजायते मृत्ये वा कदाचिन्नायं भूत्वाभविता वा न भूयः' (गीता २।२०) अर्थात् यो आत्मा न जन्मन्छ, न मृत्यु नै वर्ण गर्छ । किनकि यो नित्य, अजन्मा र शशवत छ । मानिस जन्मछ, हुर्कन्छ, जवान र वृद्ध हुन्छ अनि एक दिन उसको मृत्यु हुन्छ । ऊ कहिले दुब्लो हुन्छ त कहिले मोटो, कहिले होचो त कहिले अल्लो । त्यसै गरी ऊ कहिले विरामी हुन्छ त कहिले स्वस्थ, कहिले हर्षित हुन्छ त कहिले चिन्ता र तनावले ग्रस्त । यी सबै परिवर्तन जुन मानिसमा देखापर्छ, त्यो शरीरमा मात्रै हो, आत्मा वा चेतनामा हैन । त्यसै गरी गीतामा भनिएको छ, यो आत्मालाई न कसैले जलाउन सक्छ, न शस्त्रले काट्न वा न नष्ट गर्न नै सक्छ । जब मानिसले आफूलाई शरीर भनी त्यससँग जोड्छ, त्यहाँबाट सबै प्रकारका दुःख सुरु हुन्छन् । बुद्धिमान् मानिसहरू बाँचेकाहरूका निमित्त पनि शोक गर्दैनन् र मरेकाहरूको निमित्त पनि शोक गर्दैन भने उपदेश दिँदै श्रीकृष्ण भन्छन्, तिमीले त्यस्तो विषयमा शोक गर्दछौं जुन शोक गर्न लायकको छैन । मानिस बाल्य अवस्थाबाट जवान अवस्था हुँदै वृद्ध अवस्था प्राप्त गर्छन् । तर त्यो आत्माको अवस्था नभई शरीरको परिवर्तन मात्र हो । पहिलो अवस्थाको नाश हुँदैन आत्मा नष्ट हुँदैन । त्यसै गरी दोस्रो अवस्था वा तेस्रो अवस्थाको नाश हुँदैन आत्मा नष्ट हुँदैन । शरीर त लुगा समान हो, मृत्युको समय शरीर मात्र फेरिने हो । आत्मा त अविनाशी छ, निर्विकार र नित्य छ । तिमी यो कुरा बुझेर शरीरप्रति मोहित नहोऊ, श्रीकृष्ण सम्झाउँछन् । सबै दुःखको जड हामीले आफूलाई निर्विकार र नित्य आत्मा वा चेतनासँग नजोडीकन, नाशवान् शरीरसँग जोड्नाले नै हो, भन्ने यसको निष्कर्ष हो ।

स्वधर्म नै सर्वश्रेष्ठ धर्म हो
श्रीकृष्ण अर्जुनलाई उनको क्षत्रिय धर्मबारे सम्झाउँदै भन्छन्, स्वधर्म नै सर्वोत्कृष्ट धर्म हो । अर्काको धर्म जतिसुकै राम्रो भए पनि आफ्नो धर्ममा स्थिर भई लाग्नाले नै मानिसको कल्याण हुन्छ, गीतामा भनिएको छ । कुरुक्षेत्रको युद्ध भूमिमा धनुषबाण लिएर अर्जुनलाई पात्र बनाई मनुष्य मात्रको कल्याणको निमित्त दिएका उपदेशको संग्रह भगवद्गीता आध्यात्मिक दृष्टिले मात्र नभई सामाजिक, मनोवैज्ञानिक, एवं व्यावहारिक दृष्टिकोणले पनि एक महत्त्वपूर्ण ग्रन्थ मानिन्छ ।

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

त्रिगुणात्मक प्रकृतिको रहस्य

प्रकृति तीन प्रकारका गुणहरू सत्व, रज र तमद्वारा सञ्चालित हुन्छ । यी तीन गुणहरूको व्याख्या गर्दै गीतामा भनिएको छ, सत्वगुणले सुख प्रदान गर्छ, रजोगुणले कर्ममा लगाउँछ भने तमोगुणले ज्ञानलाई ढाकेर आत्सय, क्रोध तथा मूढ अवस्था उत्पन्न गराउँछ । सत्वगुणले चेतना र विवेकशांक्ति उत्पन्न गराउँछ भने रजोगुणले लोभ र विषयभोगको इच्छा वृद्धि गराउँछ । त्यस्तै तमोगुणले क्रोध, आत्सय र अकर्मण्यता वृद्धि गराउँछ । त्यसै गरी महेश्वरलाई तमोगुणी अर्थात् संहारकर्ता, ब्रह्मालाई रजोगुणी अर्थात् सृष्टिकर्ता र विष्णुलाई सत्वगुणी अर्थात् पालनकर्ता पनि भनिएको छ । श्रीकृष्ण अर्जुनलाई भन्छन्, जसले यी तीन गुणलाई केवल साक्षी भएर हेर्छ र जीवनको उतार, चढावमा जो विचलित अगाडि बढ्न सक्छ, उसैले जीवनमा सफलता हासिल गर्न सक्छ ।

इन्द्रियहरूको विषयहरूसँगको स्पर्शले सुख, दुःख, शीत, उष्ण आदि अवस्था उत्पन्न भइरहन्छन् तर ती नित्य हैनन् । तसर्थ त्यो अनित्य कुरालाई सहन गर्ने क्षमता राख, श्रीकृष्ण भन्छन् । जो मानिस सानो कुराले आर्तिन्छ र सानो कुराले मात्तिन्छ त्यस्ता व्यक्ति कहिल्यै प्रगति गर्न सक्दैन । त्यस्ता व्यक्ति सत्य प्रापिकको मार्गमा कदापि अगाडि बढ्न सक्दैन । जसको अन्तःकरण ज्ञान र विज्ञानले तृप्त छ, जसले मनलाई विकाररहित बनाई इन्द्रियहरूमाथि विजय प्राप्त गरेको छ र जसकालागि दुःखा, माटो र सुनबीच केही भेद छैन, त्यस्तो व्यक्ति योगी कहलाउँछ, गीता शास्त्रमा भनिएको छ ।

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

उद्देश्यले मात्र कार्य गर्ने हैन कहिलेकाहीँ परोकारी दृष्टिले पनि कर्म गर्न पर्ने हुन्छ । जस्तै व्यावसायिक कम्पनीहरूले कर्पोरेट सोसियल रेस्पॉन्सिबिलिटीको निमित्त कतिपय सेवामूलक काम गरिरहेको हुन्छ, जसले त्यस कम्पनीको ख्याति बढ्न गई अन्ततोगत्वा कम्पनीलाई नै लाभ प्राप्त हुन्छ ।

यसको आध्यात्मिक पक्ष भनेको फलको आससहितको कर्म मानिसको बन्धनको कारण बन्नु हो । कर्म फलमा आशांक्ति भएपछि मानिस बारबार जन्ममृत्युको चक्रमा फसिरहन्छ । त्यसबाट कहिल्यै मुक्त हुन सक्दैन । किनभने त्यो फल उपभोग गर्ने इच्छाले गर्दा उसले अर्को जन्म लिन्छ । त्यस जन्ममा पनि फलप्रति आशांक्ति राख्नाले फेरि अर्को कर्म गर्नुपर्ने हुन्छ । त्यो कर्मफल भोग गर्न, पुनः पुनः जन्म लिइरहनुपर्ने हुन्छ । तसर्थ फलमा आशांक्ति नराखीकन कर्म गर्नाले फलको उपभोग गर्दा पनि ऊ बन्धनमा बाँधिँदैन ।

अन्यथा
ज्ञानद्वारा मुक्ति प्राप्त हुन्छ कि कर्मद्वारा ? गीतामा अर्जुनलाई श्रीकृष्णले कर्म गर्न बारम्बार आग्रह गरिरहेदा अर्जुनले प्रश्न गर्छन्, भगवान्, कर्मको अपेक्षा ज्ञान श्रेष्ठ हो भनेर तपाईंले कुनै बखत भन्नुभएको थियो तर मलाई किन यस्तो हिंसारूपी क्रूर कर्म गर्न लगाउनुभएको हो ?

यसको प्रत्युत्तरमा श्रीकृष्ण भन्छन्, संसारमा दुई प्रकारका मानिस हुन्छन्, एउटा त आत्म, अनात्म विवेक भएको ज्ञाननिष्ठा भएका ज्ञानीहरू अर्को चाहिँ कर्ममा निष्ठा भएका कर्मयोगी । ज्ञान प्राप्त भएका व्यक्तिले मात्र कर्मन्यास लिने हो, अरूले हैन, श्रीकृष्ण यसबारे प्रष्ट भन्छन् । उनले अर्जुनको चरित्र ज्ञानीको नभई कर्मयोगीको हुनाले कर्ममा लाग्नु आदेश उनलाई दिएका हुन् । ज्ञान मात्रै मुक्तिको कारक तत्त्व हो । कर्म हैन भन्ने प्रष्ट पाउँदा गीतामा श्रीकृष्ण भन्छन्, तर जो ज्ञानी हैन उसले सञ्चित पापहरूलाई नष्ट गर्न कर्मयोगको अनुसरण गर्ने पर्छ । कर्म नगरीकन मानिस एक क्षण पनि बस्न सक्दैन । जसले निष्काम कर्मद्वारा सम्पूर्ण सञ्चित पाप नष्ट गरिसकेको हुन्छ, उसको चित्त मात्र निर्मल भई ज्ञान प्राप्त गर्नको निमित्त योग्य हुन्छ । श्रीकृष्ण यसरी सम्झाउँछन् । मलाई केही हासिल गर्नु छैन, मेरा केही उद्देश्य छैनन् तर पनि म लोक व्यवहारको निमित्त निरन्तर कर्म गरिरहन्छु, श्रीकृष्ण भन्छन् ।

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

मनले अनेक विषय, वासनाहरूको कल्पना गरेर मजा लिन्छ, त्यसले पनि कर्म नै गरेको ठहर्छ । कसैले अरु कसैको अहित हुने कामना गर्छ, उसको बारेमा राम्रो कुरा सोच्न वा गाली गर्छ भने त्यो पनि कर्म नै ठहर्छ, जसको फलको भागी ऊ हुन्छ । यसरी कर्मन्द्रीयले वास्तविक कर्म गर्ने व्यक्ति ज्ञानेन्द्रियले कामना गरी रस लिने भन्दा श्रेष्ठ हुन्छ । (गीता ३।६, ७)

Pratidin National Daily प्रतिदिन

तपाईं जहाँ भएपनि प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगै

ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि

लगइन गर्नुहोस

www.pratidindaily.com

गीताको अन्तिम अध्यायमा भनिएको छ-

सर्वधर्मान्परित्यज्य मामेकं शरणं ब्रज । अहं त्वा सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुचः ॥ (गीता १८।६६)

अर्थात् सबै प्रकारका धर्म वा अधर्मलाई त्यो गरेर सबै कर्महरूबाट सन्त्यास लिई सबैको आत्मस्वरूप एक मात्र म परमात्माको शरणमा तिमी पर । अरु कुनै चिन्ता नलेऊ । म नै तिमीलाई सबै प्रकारका पापकर्महरूबाट मुक्त गराइदिन्छु । गीतामा अन्यत्र पनि श्रीकृष्णले भनेका छन्- तिमी सबै कर्म तथा कर्मफलहरू मलाई नै समर्पित गर, जसले गर्दा तिमी असल वा खराब सबै प्रकारका कर्मफलको बन्धनबाट मुक्त हुने छौ ।

निजामती सेवामा नैतिकता

• भक्तराज जोशी

नैतिक आचरण मानव सभ्यताको आधारशिला हो । नैतिकशास्त्र र राजनीतिशास्त्र दुवैले मानवलाई नैतिक प्रतिनिधिको रूपमा परिचयना गरेका छन् । व्यक्ति विशेषलाई विवेकी तुल्याई उपयुक्त निर्णय लिन सक्षम तुल्याउने व्यवहारको अनुसरण नैतिकताले चिनिन्छ । हरेक मानिसले सही र असल कार्य गरेमा नैतिकतायुक्त समाज स्वतः निर्माण हुन्छ । नैतिकताले व्यक्तिको अन्तर्मनलाई आदेश दिने गर्दछ, जुन आदेशको पालना नभएमा आफैमा असन्तुष्टि र असहजताको भाव पैदा हुन्छ । हाम्रा धर्म, संस्कृति, विधि, पद्धति र कानून नैतिकताका स्रोत हुन् । अमेरिकी प्रशासनविद् अर्देवे टिडले 'द आर्ट अफ एड्मिनिष्ट्रेसन' मा भने जस्तै प्रशासन एक नैतिक काम हो भने त्यसलाई सञ्चालन गर्ने प्रशासक नैतिक सहचारी हुन् । नैतिक दर्शनलाई हाम्रा धार्मिक ग्रन्थ तथा महान् दार्शनिकले सतुणका रूपमा व्याख्या गरेका छन् । श्रीकृष्णको गीता, शाक्यमुनि बुद्धको 'शील' नैतिक आचरणका चरम रूप मानिन्छन् । सुकरात, जिसेस, कन्फ्युसिसस, लाबोत्से जस्ता दार्शनिकले नैतिक शिक्षामा ठुलो योगदान गरेका छन् ।

नैतिकता र सदाचारिताका आधारमा सम्भव भएसम्मका अधिक मुलुकबिच व्यक्तिगत स्वतन्त्रताको मापन गरी नैतिकताको सूचकाङ्क निर्धारण गर्ने 'द वर्ड इन्डेक्स अफ मोरल फ्रिडम' ले सन् २०२२ मा विश्वका १६० मुलुकमाभन्ने सर्वेक्षणमा पोर्चुगल, नेदरल्यान्ड र बेल्जियम क्रमशः पहिलो, दोस्रो र तेस्रो स्थानमा, अफगानिस्तान सबैभन्दा पुछाडामा रहेको छ भने नेपाल ९८ औं स्थानमा रहेको देखाएको छ । सन् २०२० मा ४६ औं स्थानमा रहेको नेपालको स्तर घट्दै जानु पछाडिका अनेकौं कारण

छन् । सनातनकालदेखि चल्दै आएका मूल्य, मान्यता र संस्कृति लोप हुनु, एक्लो परिवार विकास हुँदै जानु, भौतिकवादको बढ्दो बाहुल्यता, परसांस्कृतिक ग्रहण, देखासिकीको प्रभाव, छिट्टै धनी बन्ने चाहना तथा गरिबीका कारण सर्वसाधारणमा नैतिक आचरण ह्रास हुँदै गएको आभास हुन थालेको छ । हाम्रो सार्वजनिक प्रशासनमा समेत समाजको यही तस्बिर प्रतिबिम्बित भएको छ ।

कर्मचारी आचरणसम्बन्धी विषयमा निजामती सेवा ऐन, २०४९ को परिच्छेद ७ मा निजामती कर्मचारीले पालना गर्नुपर्ने आचरण उल्लेख गरिएको छ । यी आचरणका अतिरिक्त मुलुकी देवानी संहिता, भ्रष्टाचार निवारण ऐन, राजस्व चुहावट नियन्त्रण ऐन, सम्पत्ति शुद्धीकरण नियन्त्रण ऐन, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान ऐन र न्याय परिषद् ऐनका प्रावधानले पनि सार्वजनिक प्रशासनमा नैतिकताका निमित्त कानुनी आधार तय गरेको छ । त्यसै गरी आचरणको पालनामार्फत मर्यादित जीवन शैलीका लागि अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, महालेखा परीक्षकको कार्यालय, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र आदिको सहायता प्रबन्ध गरिएको छ । यस क्षेत्रमा बहस पैरवी गर्ने विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय तथा गैरसरकारी संस्थासमेत क्रियाशील छन् । तथापि आचरणको नियमन हुन सकेको छैन । यति हुँदाहुँदै पनि सार्वजनिक क्षेत्रमा आचरणको पालना हुन नसक्दा आचरणसम्बन्धी सबै कानुनी व्यवस्था व्यावहारिक हुन नसकेका हुन् कि भन्ने आशङ्का उब्जिरहेको छ ।

वास्तवमा आचरण उल्लंघनबापत हुने सजाय बढी कठोर हुँदा पनि कार्यान्वयन प्रभावकारी हुन सक्दैन । न्यायको सिद्धान्तमा सजाय बढी भयो भने न्यायाधीशहरू फैसला गर्दैनन् भन्ने मान्यता पनि रहँदै आएको छ । यसो हुँदा हाम्रा कानुनी व्यवस्था निष्क्रिय भई अव्यवहारिक हुने जाने डर पनि उत्तिकै रहन्छ । एकै पटक कर्मचारीको दर्जा, तलब घटाउने, बढुवा रोक्का गर्ने, हटाउने सजायभन्दा निश्चित दिनको तलब घटाउने, महत्वपूर्ण जिम्मेवारीबाट हटाई सामान्य जिम्मेवारी दिने, अन्य अवसरबाट

वञ्चित गर्ने जस्ता प्रावधान राखेमा त्यसको कार्यान्वयन प्रभावकारी हुन सक्छ । कर्मचारीलाई ट्रेड युनियन सञ्चालन गर्ने अधिकारबाट टुला राजनीतिक सन्नत अनुसूचित निजामती कर्मचारीले भगिनी संस्था सञ्चालन गर्दा आचरणको बापबार उल्लंघन भएको अनुमान लगाउन सकिन्छ । यसबाट दैनिक प्रशासन सञ्चालनमा अवरोध पुगेको सबैले महसुस गरे पनि त्यस्ता सन्नतमा प्रतिबन्ध लगाउने हिम्मत कुनै सरकारले गरेको देखिन्छ ।

आचरणको परिपालना भए/नभएको रेखदेख गर्ने पदाधिकारीले आचरण उल्लंघन गर्नेउपर कारबाही नगरेमा निजउपर के कारबाही हुने भन्ने कुरा निजामती सेवा ऐनमा कुनै प्रावधान छैन । यसले गर्दा अख्तियारवाला कारबाही गर्न खास रुचि देखाउँदैनन् । कर्मचारीलाई बढी नैतिकवान् बनाई प्रभावकारी सेवा प्रवाह, सुशासन स्थापित गर्न सहयोग मिलाउनु भन्ने हेतुले सेवा प्रवेश गरेका सबै कर्मचारीले अनिवार्य शपथ लिनुपर्ने कानुनी प्रावधान छ । केही अपवादलाई छोडी उपरोक्त शपथ अनुसार कर्मचारीले आचरण गरेको पाईँदैन । शपथ औपचारिकतामा सीमित भएपछि यसले कर्मचारीलाई नैतिकवान् बनाएको छ, उनीहरू शिष्ट, मर्यादित, अनुशासित, इमानदार र नियमित भई सेवा प्रदान गरिरहेका छन् भनी विश्वस्त हुने अवस्था पनि रहँदैन । यस अवस्थाको सुधारका लागि सम्बन्धित निकायले पनि ध्यान दिएको जस्तो लाग्दैन । निजामती सेवाका कर्मचारीको विभागीय सजायका विषयमा लोकसेवा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने संवैधानिक व्यवस्था छ । यसरी दिइने परामर्श अन्तर्गत कर्मचारीलाई नसिहत दिने, तलब वृद्धि रोक्का गर्ने, बढुवा रोक्का गर्ने जस्ता सामान्य सजाय र सेवाबाट हटाउने र बर्खास्त गर्ने विशेष सजायमार्फत कारबाही गरिन्छ । आयोगले दिने यस्ता परामर्श केही अपवादबाहेक सरकारले सिफारिस गरे अनुरूप नै हुने गरेको छ । यसरी विभागीय कारबाहीमा पर्ने कर्मचारीको संख्या वार्षिक दुई तीन दर्जनको हाराहारीमा देखिन्छ । सार्वजनिक प्रशासनमा देखिएको विकृति र दण्डहीनताका तुलनामा यो संख्या ज्यादै न्यून रहेको विषय यस क्षेत्रका

सरोकारवाला विज्ञको रहेको छ । अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, ट्रान्सपरेन्सी इन्टरनेसनल नेपाल तथा महालेखा परीक्षकको कार्यालयको वार्षिक प्रतिवेदनले नेपालमा बर्सेनि भ्रष्टाचार र बेरजुको आँकडा बढ्दै गएको तथ्य सार्वजनिक गरेको छ । बर्सेनि बढ्दै गएको बेरजु फर्स्योर्ट हुन नसक्नु, विशेष अदालत र सर्वोच्च अदालतबाट हुने अख्तियार दुरुपयोगसम्बन्धी फैसलामा आयोगको सफलता दर क्रमशः ३८ र ८ प्रतिशतमा सीमित हुनुले सार्वजनिक क्षेत्रमा नैतिकताको स्तर कमजोर हुँदै गएको देखिन्छ । यी विषयमा सामान्य नागरिकको प्रतिक्रियासमेत खासै सन्तोषजनक छैन ।

सार्वजनिक प्रशासनको क्षेत्रको नैतिक संहिता बन्न सकेको छैन । राष्ट्रिय सदाचार नीतिको मस्यौदासमेत लामो समयसम्म नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएको छैन । कर्मचारीका लागि आचरणसम्बन्धी कानुनी व्यवस्था गरिएको छ तर आदर्श मूल्य, मान्यता र नैतिक सिद्धान्त एवं मापदण्ड निश्चित नगरी बनेका यी आचारसंहिताले समाजले चाहेको नैतिक आचरणको प्रतिनिधित्व गर्न नसकेको देखिन्छ । राजनीतिक नेतृत्व गर्ने विभागीय मन्त्री र तिनका सल्लाहकारको अहिलेसम्म आचारसंहिता पनि स्वीकृत भएको देखिँदैन ।

आचारसंहिता सरकार र जनताको आकांक्षा अनुरूप हुनु पर्दछ तर निजामती सेवा ऐनको प्रावधान हेर्दा यसलाई सरकारको आकांक्षा मात्र केही मात्रामा प्रतिबिम्बित भएको र जनआकांक्षालाई नसमेटेएको भान हुन्छ । जनताले गर्ने आशा भनेको खुलापन, पारदर्शिता र शिष्ट व्यवहार हो, यसलाई आचरणमा समेट्न सकिएको छैन । जनआकांक्षा नसमेटेपछि आचरण पालनामा बाध्य दबाव वा रुचि हुँदैन र सम्बन्धित अधिकारी कर्मचारीलाई कारबाही गर्न बाध्य हुने स्थिति सिर्जना हुँदैन ।

सामाजिक मूल्य, मान्यता तथा संस्कृतिसमा आउँदै गरेको ह्रासका कारण हाम्रा नैतिक मूल्य मान्यताहरू क्रमशः साँघुरिँदै गएका

छन् । धन र सम्पत्तिले सामाजिक प्रतिष्ठा बढाउँदा व्यक्तिसमा छिट्टै धनी हुने अभिलाषा बढ्दै गएको छ । सार्वजनिक प्रशासनमा आचरण र सदाचारितालाई संस्थागत गर्न नसकिनुले समाजमा नैतिकताको धरातल कमजोर हुँदै गएको देखिएको छ । सेवामात्राहीमा चेतनाको स्तर अझै कमजोर हुँदा सार्वजनिक सेवाप्रतिको गुनासो र सहभागितामा नागरिक सहभागिता न्यून छ । आचरणका नियमले सेवामात्राही र नागरिकलाई समेट्न सकेको छैन । शक्ति र भक्तिसमा आधारित कर्मचारी व्यवस्थापन र परिचालन विधि प्रचलनमा रहनु, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन वस्तुगत नहुनु, कर्मचारीको मूल्याङ्कनमा नैतिकता र सदाचारितालाई आधार नबनाइनुले नेपालको सार्वजनिक प्रशासनमा नैतिक मूल्य मान्यता धराशायी हुँदै गएका स्पष्ट हुन्छ । कर्मचारीतन्त्रको परम्परागत सामन्ती मूल्य मान्यताका कारण गैरनैतिक सवालमा आकर्षण बढेको छ । कठोर कार्यविधि, संरचनात्मक कर्मचारी र हस्तक्षेपकारी राजनीतिले गर्दा शासक र शासितको सम्बन्ध सन्तुलित र वैध हुन सकेको छैन । यसबाट पेसागत निष्ठा र आचरणगत ह्रास आई निजामती सेवाको साख निरन्तर कमजोर बन्दै गएको छ ।

सार्वजनिक प्रशासनमा नैतिकता प्रवर्धन गर्नमा देखिएका समस्यालाई समयमै सम्बोधन गरी यसलाई नैतिक शासनमा रूपान्तरण गर्न अब ढिला गर्नु हुँदैन । यसका लागि सर्वप्रथम राज्य र राज्यबाहेकका पात्रलाई समेट्ने गरी राष्ट्रिय सदाचार नीति कार्यान्वयन गरिनु आवश्यक छ । सार्वजनिक प्रशासनका लागि मान्य तथा समाजले स्विकार्ने सिद्धान्त र मूल्यहरू समावेश भएको नैतिक संहिता तर्जुमा गरी लागु गरिनु पनि त्यत्तिकै आवश्यक छ । सार्वजनिक क्षेत्रका लागि नैतिक निर्देशिका, आचारसंहिता, नैतिक स्वायत्तता, नैतिक निर्णय निर्माण पद्धतिको विकास, उदाहरणीय नेतृत्व, नैतिक संस्कृति, मूल्यमा आधारित सेवा प्रवाह, अध्यात्मवादको विकास, नैतिक सन्नत जस्ता नीतिगत पूर्वाधारको आधारशिला विकास गरिनु पर्छ । त्यसै गरी नैतिकता र सदाचारितालाई विद्यालय तहको पाठ्यक्रमबाटै समावेश गरी नैतिक आधारशिला निर्माणको व्यावहारिक सुरुवात गर्नु पर्छ ।

राजनीतिक तथा उच्च प्रशासनिक क्षेत्रमा अनुकरणीय नैतिक नेतृत्वको खोजी र विकास हुनु पर्छ । नागरिक सर्वेक्षणका आधारमा नैतिक आदर्श छनोट गर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउँदै संस्थागत गर्न उपयुक्त हुन्छ । मन्त्री, सांसद, संवैधानिक पदाधिकारीका लागि आचारसंहिता निर्माण गरी लागु गर्ने, राजनीतिक कार्यकारीका सल्लाहकार, स्वकीय सचिवालयमा कार्यरत कर्मचारीका लागि पनि आचारसंहिता बनाई नियुक्तिको क्रममा सम्प्रतिताद्वारा बाध्यकारी बनाउने कार्य उपयुक्त देखिन्छ ।

कर्मचारीहरूका लागि हाल व्यवस्था गरिएका आचरणलाई परिमार्जन गरी व्यावहारिक, कार्यान्वयन तथा नियमन गर्न सकिने बनाउन जरुरी छ । कानुनमा समावेश गर्न नसकिने आचरण नियमित गर्न छुट्टै आचारसंहिता बनाई लागु गरिनु पर्दछ । सार्वजनिक पदाधिकारीको आचरणलाई मापनीय बनाई दण्ड र पुरस्कारसँग आबद्ध गर्ने, सशक्त नागरिक समाज, प्रभावकारी तथा खोज पत्रकारिताको संस्थागत विकास गर्ने नीति सरकारले अँगाल्नु पर्छ । नैतिकता र आचरणसम्बन्धी परिपालनको छानबिन गर्न एक उच्चस्तरीय 'नैतिक आयोग' को गठन गर्नसके यस क्षेत्रमा महत्वपूर्ण पहलकदमी भएको मान्न सकिन्छ । यसबाट नागरिकमा नैतिक राज्यको आशा सञ्चार गराउन सकिन्छ ।

जबसम्म समाजका हरेक क्षेत्र र गतिविधिसमा नैतिकवान् व्यक्तिको पहुँच पुऱ्याउन सकिन्न, तबसम्म आदर्श राष्ट्रको कल्पना असम्भव छ । राज्यलाई सधैं इमानदार र नैतिकवान् मानिसको खाँचो हुन्छ । सर्वसाधारणको अनुभूतिमा नैतिक आचरणको स्तर निकै खरिस्किएको अहिलेको समयमा सार्वजनिक सेवामा नैतिकता र सदाचारको महत्व भन्ने बढेर गएको छ । हुन पनि कर्मको आचरण गर्नुपर्ने कर्मचारीमा काम नगरेको आरोप एकातिर छ भने अर्कोतिर नैतिकता र उच्च इमानदारिता प्रदर्शन गर्नुपर्ने पदाधिकारीमाथि पनि विभिन्न लाञ्छना लाग्ने गरेका छन् । विद्यमान परिस्थितिमा समाजलाई नैतिकवान् बनाउन सार्वजनिक प्रशासनका कामकारवाहीमा रूपान्तरण हुनु आवश्यक देखिन्छ ।

मानव बेचबिखन रोक्न क्रियाशील संस्था सम्मानित

मेचीनगर(प्रस) । मानव बेचबिखन रोक्न भापा जिल्लामा क्रियाशील नौ वटा गैरसरकारी संस्थालाई जिल्ला प्रशासन कार्यालय भापाले सम्मान गरेको छ ।

अवसर पारेर बुधवार काँकरभिट्टामा सम्मान गरिएको हो । कोशी प्रदेश सभाको सदस्य सबिना बजगाईं

र सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी रुद्रप्रसाद न्यौपानेले संस्थाका प्रतिनिधिहरूलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेका थिए । सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी न्यौपानेको अध्यक्षता र मेची सामुदायिक संस्थाका अध्यक्ष मुक्ति पौडेलको उद्घोषणमा भएको सो कार्यक्रम भापा जिल्ला प्रशासन कार्यालयको संयोजन र कारितास नेपालको

आयोजनामा भएको हो । कार्यक्रममा कोशी प्रदेश सभाकी सांसद सबिना बजगाईं, सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी रुद्रप्रसाद न्यौपाने, इलाका प्रहरी कार्यालय काँकडभिट्टाका प्रहरी नायब उपरीक्षक दिपक भारती, माइती नेपालका कोशी संयोजक गोविन्द धिमिरे, युवा नेतृ उमा शिवाकोटी, मेची उद्योग वाणिज्य संघकी उपाध्यक्ष निर्मला भण्डारी, कारितास नेपालका कार्यक्रम संयोजक हिमालय अधिकारीले मन्तव्य राखेका थिए ।

प्रतिदिन

अब मेसिनबाट घरको क्याल तथा ढोकाको बुट्टा

PALcreation
bhadrapur road, birtamode
023-590680, 9852671580

वर्गीकृत विज्ञापन

सुपर काइनेटिक एक्सप्रेस क्युरियर

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय चिटि पत्र, पार्ल पठाउनु परे हामिलाई सम्झनुहोस ।
विगत ३ दशकदेखि अगुवाी तथा विश्वासिलो एकमात्र क्युरियर

सम्पर्कः
फोनः ०२३-५४०८०८
मोः ९८५४६०३५५
बिर्तामोड (सिटी रोड) काठमा
अदृग खोला छेउ

तपाईंकोमा प्रतिदिन आएन ?

नआएमा सम्पर्क गर्नुहोला ।

०२३-५४३८२०

मानव डेन्टल

काँकरभिट्टारोड, बोलबम पेट्रोलपम्प पूर्व, बिर्तामोड

फोनः ०२३-५४२६९६, मोः ९८५२६४०४०५

स्वास्थ्य मुस्कान, स्वास्थ्य जीवन, यही हो मानव डेन्टलको पहिचान

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

<p>चन्द्रगढी, भद्रपुर</p> <p>लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६३३९९६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६३३९९९</p>	<p>दमक</p> <p>विष्णु सुब्बा : ९८५२६६०९९३७ देविबहादुर बरनेत : ९८९७९२४६२९</p>	<p>मेचीनगर</p> <p>चारआली : ९८४२७०३०९३ गोबिन्द धिमिरे : ९८५५४५०५५०</p>	<p>उर्लाबारी</p> <p>रुपेन्द्र शर्मा : ९८४२०९२४०६ विराटनगर क्रिष्टियन आईः ०२९-५२५६९८</p>	<p>इलाम, गंगलबारे</p> <p>रणवीर लिम्बू ९८९६९८४७५७</p>	<p>काठमाडौँ</p> <p>फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४</p>	<p>काठमाडौँ</p> <p>बरत राजवंशी ९८९७०४९००९</p>
---	--	--	--	---	--	--

आजको राशिफल

<p>मेष</p> <p>आज इज्जत प्रतिष्ठाका दाग लाग्न सक्छ, ख्याल गर्नुहोला । प्रेमी र प्रेमिकाका बिच धार्मिक, सामाजिक क्षेत्रको भ्रमण हुनसक्छ । दूरदराजमा रहेका आफन्तजनसँग सम्बन्ध</p>	<p>करकट</p> <p>आज नाता कुटुम्बको आगमन हुने सम्भावना छ । आफूसँग भएको क्षमता आजको दिन सहयोग गर्ने भन्दा आश्वासन बाँड्नेहरू धेरै भेटिनेछन्, पुनर्मिलनको योग</p>	<p>तुला</p> <p>परिवारभित्रका फिनामिसिना काममा धेरै समय खर्चनु पर्नेछ । आम्दानीमा पनि कमी</p>	<p>मकर</p> <p>मठमन्दिरको भ्रमणले काम सम्पन्न गर्न</p>
<p>वृष</p> <p>आज भाग्यले साथ दिनेछ । काम देखाएर अरूको मन जित्न सकिनेछ ।</p>	<p>सिंह</p> <p>आज आफन्त, र मित्रवर्गको सहयोगले कार्य सम्पन्न हुनसक्छ । गोपनीय ढङ्गले</p>	<p>वृश्चिक</p> <p>आज बोलीवचन एवं प्रवचन भाषण आदिमा प्रशंसा मिल्नेछ । परीपकारी</p>	<p>कुम्भ</p> <p>घरायसी वातावरणमा केही असामान्यता</p>
<p>मिथुन</p>	<p>कन्या</p>	<p>धनु</p> <p>परदेशी घर फर्कने हुनाले परिवारमा रमाइलो वातावरण छाउनेछ । परीपकारका</p>	<p>मिथुन</p> <p>वाणीमा कुशलता आउने दिन परेको छ । यात्रा गर्ने अवसर पनि जुट्नेछ ।</p>